СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 101. Джерзі Ситі, Н. Дж., середа, 6-го травня 1942. No. 101. Jersey City, N. J., Wednesday, May 6, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Злучені Держави попирають заняття Мадагаскару Великою Британією

ВАШИНҐТОН. — Департамент стейту повідомив французького амбасадора, що заняття британцями острова Мадагаскару, що належить до Франції, сталося за повним порозумінням з урядом Злучених Держав. Іде тут про те, щоб не допустити, щоб цей остров заняла Японія, бо це булоб величезною небепекою для Обєднаних Держав, а також і для тої цивілізації, до якої привикли віддавна не тільки Обєднані Держави, але також і Франція. Далі вашинґтонький уряд заявив, що Мадаґаскар буде повернутий Франції по війні, або навіть і підчас війни, як тільки його посідання не буде вже дуже потрібне Обєднаним Державам з стратеґічних оглядів.

При кінці департамент стейту звертає увагу французькому урядови в Віші, що кожний воєнний акт, звернений через цей інцидент проти Великої Британії чи Злучених Держав, буде вважатись нападом, зверненим проти усіх Обєднаних Держав. Мадаґаскар має велике стратеґічне значіння. Якби японці його заняли, то моглиб завдавати величезну шкоду комунікації Англії й Злучених Держав з Індією.

ЗАКОНОПРОЄКТ ЕСЕМБЛИМЕНА С. ЯРЕМИ

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Ґубернатор Ліман підписав законопроєкт Яреми про усунення елевейтора „Л" з другої евені. Таким чином набудеться заліза, з якого можна буде збудувати три панцирники, казав ґубернатор. Законопроєкт походить від есемблимена Степана ареми з Ню Йорку, американця з українського роду.

НАСТУП НА КОРЕҐІДОР ЩОРАЗ СИЛЬНІШИЙ

ВАШИНҐТОН. — В третьому дні взновленого наступу на Кореґідор японці зачали стріляти з тяжких гармат і бомбардували твердиню аж 13 наворотами в одному дні. Нічого не вдіяли, але вдалося їм тільки висадити свіжі сили на острові Мінданао.

Британський Налет на Гамбурґ

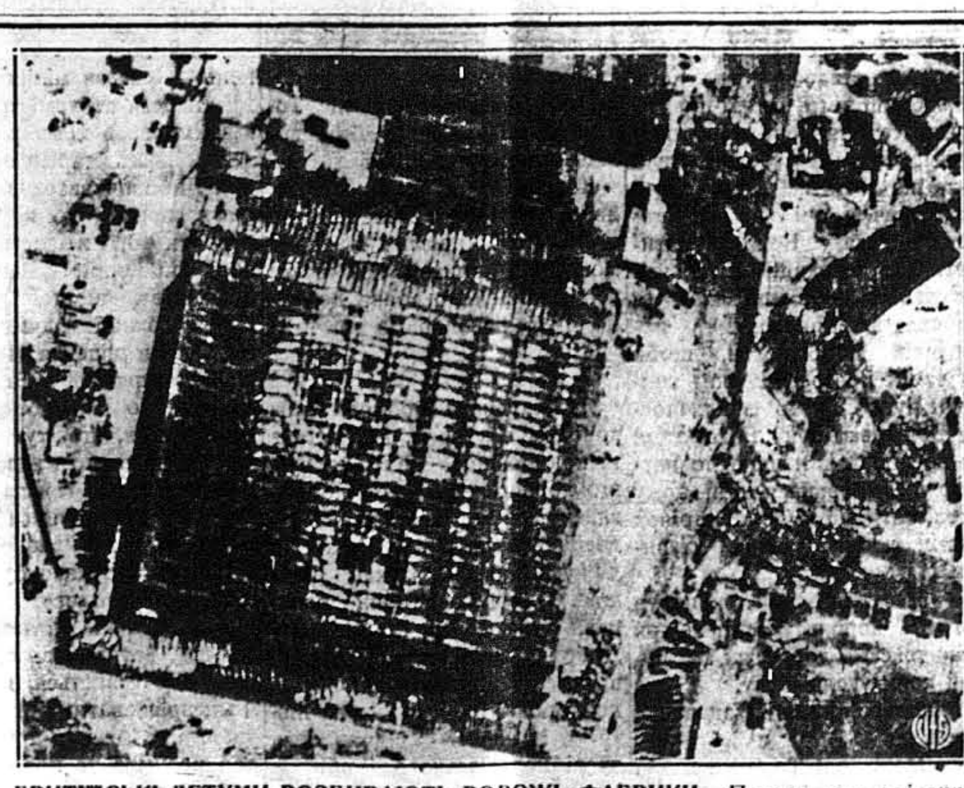
ЛОНДОН. — Британські бомбовики в білий день продовжали свою повітряну офензиву проти Німеччини. Вони масово бомбардували фабричні заведення в Гамбурґу, як теж повно бомбардували порт Сен Назер, в Франції, та Крістіянзанд в Норвеґії. Над Німеччиною їх зустріли німецькі перехоплюючі літаки, які звели бій з британськими хоронителями, внаслідок чого обі сторони втратили по сім літаків. Але британські літаки таки пробили собі шлях до своєї цілі.

ЧУТКИ ПРО ЗАТОПЛЕННЯ БРИТІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ

БЕРЛІН (Через радіо). — Німецьке радіо подавало, що німецькі нищівники затопили на північнім морі великий, 10,000-тоновий британський кружляк, як теж затопили сім транспортових кораблів, на суму 35,000 тон Ці кораблі везли для Совєтів воєнні продукти. Вони були добре хоронені британськими боєвими кораблями, але німецькі нищівники на спілку з субмаринами таки вдерлись між них і заподіяли їм такі великі шкоди. Боротьба тривала три дні. Британська адміралція не потвердила цеї втрати.

НАСТУП СОВЄТСЬКИХ ВІЙСЬК

МОСКВА. — В кількох місцях совєтські війська повели наступ на німецькі лінії і їх проломали. Цей наступ був такий сильний, що виглядав на совєтську офензиву. Одначе страшні болота, як стверджують німці і совєтські кола, є перешкодою в розвиненні ширшої акції. Німецькі звідомлення говорять, що треба зводити страшну боротьбу з багном і треба виривати з нього кожну пять землі.

БРИТІЙСЬКІ ЛЕТУНИ РОЗБИВАЮТЬ ВОРОЖІ ФАБРИКИ. — Подана тут світлина це типічна світлина, знята з повітря, з бомбовика. Зняли її з британського літака, що бомбардував Росток, німецьку базу на Балтику. У середині світлини бачимо дах великої фабрики, тепер видно погорілої. По боках фабрики можна доглянути останки вже готових літаків, що їх видно заскочив британський напад. Очевидно, що знавці можуть вичитати з цеї світлини багато більше, ніж пересічна людина; так наприклад вони кажуть, що діри в даху фабрики показують, де впали бомби; з них вони роблять висновки, що фабрика потерпіла від бомб значні шкоди та що фабрика не зможе продукувати довгі місяці.

ЗАЛИШІТЬ УСІ СВАРНІ Й ТЕРТЯ, А ДУМАЙТЕ ПРО ОБОРОНУ КРАЮ, КАЖЕ РУЗВЕЛТ

ШІКАҐО. — Президент Рузвелт надіслав привітного листа Конґресови Дочок Американської Революції, що відбуває в Шікаґо свою конвенцію, на яку зїхалось до 2,000 делеґаток, що виказують свій родовід від тих, що проливали кров у боротьбі за незалежність Америки. Президент підкреслює вагу теперішньої хвилі й пригадує, що саме тепер треба подбати, щоб усі ми стали гідними нащадками американських героїв, що стільки жертвували, щоб забезпечити кращу будуччину тому краєви. Зокрема президент Рузвелт зазначив, що він хоче пригадати слова Томи Джеферсона, написані тому 133 роки, в яких він звертає увагу всім добрим людям цього краю на те, що тепер така пора, що треба забути за всі непорозуміння і тертя, а станути разом довкола прапора, щоб тим чином краще оборонити інтереси Америки.

КАРА ЗА ДИСКРИМІНАЦІЮ В НЮ ДЖЕРЗІ.

ТРЕНТОН. — Ґубернатор Чарлз Едисон підписав сьогодня законопроєкт, який передбачує кару на тих контракторів, що допускаються дискримінації, себто не приймають до робіт зарівно усіх, а роблять ріжниці через кольор, віру чи національне походження. Закон відноситься як до цивільних робіт, так і воєнних. Він передбачує кару вязниці від одного місяця до шістьох, разом з грошевою карою в сумі $500. Ґубернатор заявив, підписуючи законопроєкт, що ми боремося у тій війні саме за права людини як людини, тому треба цього придержуватись у себе вдома.

БРИТІЙЦІ НЕЗАХИТАНІ; ТІЛЬКИ БАЖАЮТЬ СИЛЬНІШОЇ АКЦІЇ

НЮ ЙОРК. — Між тими, що прибули з Европи находиться Пол ван Зеланд, бувший бельґійський премієр, що дав ґазетярам інтервю про духа теперішньої Англії. Він заявив, що якщо є яке загальне бажання в Англії, то те, щоб зачати негайно більшу активність проти ворогів. А позатим британці цілковито певні своєї перемоги. Певними поразки Держав Осі є теж усі ті уряди, що мають тепер свій осідок у Лондоні. Ті останні переконані про те що з тих відомостей, що їх дістають з окупованих німцями їхніх країв. Це відноситься у першу чергу до Бельґії, де нарід, як каже ван Зеланд, держиться добре, а король з німцями не співпрацює, а тільки вважає себе „воєнним полоненим". Життя в Лондоні, каже бельґійський премієр, не належить до приємности, але ніхто на це не нарікає. Люди бажають тільки одного: сильного наступу на ворога.

Не буде довгої війни.

Ван Зеланд надіється, що на совєтськім фронті Росія поставить знову сильний опір, а німці не зможуть повести себе так, як минулого року, бо тепер заслабі. Німецької інвазії в Англії не буде, бо на таке німці не можуть собі позволити, бо знають, що булиб розторощені. Знову народи Европи є вже так перетомлені війною і нуждою, що годі припускати, щоб могли видержувати війну ще довгий час.

ВІДЇЖДЖАЮТЬ ДИПЛЬОМАТИ ДЕРЖАВ ОСІ.

ВАШИНҐТОН. — Шведський корабель Дротнінґгольм відвозить з Америки дипломатичних і конзулярних представників зо Злучених Держав і Полудневої Америки до Европи. Звідтам забере він американських дипльоматів і привезе назад до Америки.

МЕКАРТУР НА ПОХОРОНІ ТОВАРИША ЗБРОЇ.

МЕЛЬБУРН. — Поховано тут американського генерала Гаролда Г. Джорджа, що згинув наслідком нещасливого випадку. Знаменитого летуна і вояка поховано з усіми військовими парадами. На похорон прибув ґен. МекАртур. Були теж многі австралійські державні достойники.

ХВАЛЯТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ.

ВОЄННА БАЗА НА ПОЛУДНЕВО - ЗАХІДНІМ ПАЦИФІКУ. — В Новій Каледонії, що є під управою Вільних Французів, американські вояки тішаться у всього населення незвичайною популярністю. Хвалять їх за те, що поводяться по людяному. І то всюди: в місті, на селі, в хаті, чи навіть між племенами, що їх звикли вважати за дикунів.

ЩОБ ЗАОЩАДИТИ ЗАЛІЗО І СТАЛЬ.

ВАШИНҐТОН. — Рада Воєнної Продукції видала заказ вживати заліза і сталі для продукції яких 400 ріжних предметів, що їх вживаємо в щоденному житті. Між тими предметами є купальні, касові машини, запальнички і т. д. Треба було це зарядити, щоб мати запас заліза, потрібний для воєнної продукції.

СІМ ТИСЯЧ УБИТИХ І 30,000 БЕЗДОМНИХ У РОСТОКУ

СТОКГОЛЬМ. — Швецькі журналісти приносять з Німеччини вістку, що британські бомбовики, які бомбардували німецьке прибалтійське місто Росток, крім знищених фабрик і будинків вбили теж сім тисяч цивільного населення, а 30,000 залишили без даху над головою. Німецька пропаганда, яка все старається представляти британську повітряну силу в зневажливих словах, подала була, що цивільних згинуло лише 165, а шкоди в будинках і фабриках були маленькі. Але тисячі втікачів тепер напливають до Берліна і розказують, що сталось. Вслід за тим зростає обурення на німецьку офіційну пропаганду, яка аж до тої міри обдурює людей. Ціла околиця Ростока тепер замкнена для відвідувачів з інших міст.

ТИМОШЕНКО ОБІЦЮЄ „УВІЛЬНЕННЯ" УКРАЇНИ.

МОСКВА. — Вслід за Сталіном також маршал Тимошенко виголосив промову до українців і обіцяв їм, що російська армія вже в короткому часі визволить їх зпід німецької окупації. Тимошенко закликав українське населення до повстання проти німців, щоб приготовити вступ для російської армії.

ДЕЗЕРЦІЯ З НІМЕЦЬКИХ РЯДІВ.

СТОКГОЛЬМ. — До Швеції приходять чутки зо Східньої Галичини, що по селах ховається чимало німецьких вояків, які здезертирували з німецьких рядів. Населення радо їм помагає і ховає їх від властей. Найбільше дезертирів було у Львові, так, що німецькі власти заборонили своїм воякам злазити зо стації і йти до міста. Коли в дорозі на фронт у Львові зупиняються німецькі вояки, їх провадять до спеціяльних бараків звідки їм не вільно виходити. Відпочавши військо йде знов до поїздів і їде далі на фронт.

СУБМАРИНИ БУДУТЬ ПРИБОРКАНІ.

ЛОНДОН. — Американський адмірал Старк, що командує боєвою фльотою на Атлянтику, в прилюдній промові заявив, що збройні морські і повітряні сили Обєднаних Держав зліквідують небезпеку, виливаючу від субмарин. Хоч субмарини нині далеко досконаліші від субмарин з попередньої війни, але й способи боротьби з ними теж удосконалені. Зліквідувавши субмарини Обєднані Держави знищать німцям останню надію на перемогу.

УЛІПШЕНІ СУБМАРИНИ.

БЕРН. — Недавно відбувся в Німеччині зїзд інжинірів, фаховців в корабельних справах. Вони обширно обговорювали справу конструкції субмарин. Але про їх розмови не було обширних звідомлень у німецьких ґазетах. Видно з цього, що вони обговорювали справи, які окутані воєнною тайною. Міжнародні знавці кажуть, що нинішні німецькі субмарини далеко кращі від передвоєнних. Вони мають далеко більшу досягліcть і не мусять на середині моря засоблятися ґазоліною і провіянтами з інших кораблів. На них вставлено спеціяльні мотори, які забирають мало місця. На заощаджений простір вони ладують більше ґазоліни, муніції і харчів. Також дуже уліпшені апарати, що фільтрують повітря.

РОЗСТРІЛ 72 ГОЛЯНДЦІВ.

ЛОНДОН. — Ґоляндський уряд на вигнанні в Лондоні подав до відома, що німецька окупаційна влада розстріляла в Голяндії 72 голяндських старшин за те, що вони працювали на шкоду Німеччини. Цей масовий розстріл німецька влада пояснила тим, що згадані голяндські старшини „поламали своє приречення". По здобутті Голяндії німецька влада взяла від кожного голяндського старшини приречення, що він ніколи не буде виступати проти збройних німецьких сил.

ЗА ВОВНУ ВСТУП ДО ОПЕРИ.

БЕРЛІН. (Через радіо). — Німецьке радіо подало новинку, що італійські власти, аби придбати вовни для воєнних цілей, запровадили моду купувати в опері в Міляні карти вступу за вовну. Льожа коштує девять фунтів вовни, в додатку по два фунти за кожне окреме крісло в льожі. Місце біля орхестри виносить чотири фунти вовни.

ЗЛОЧИНСТВО СЕРЕД ДІТЕЙ В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН. — Англійський священик Чалмерс Лайенс заявив, що журить його зріст злочинства серед англійських дітей, як теж зріст розводів. 40% злочинів нині в Англії поповнюють малолітні діти, по 17 літ і нижче. Також війна підорвала подруже життя і нині в Англії річно є 8,000 розводів, коли в 1913 було лише 557.

ПРАВНУК ЛЬВА ТОЛСТОЯ ЗЛОДІЄМ.

ВІШІ. — В Ніці поліція арештувала правнука російського письменника Льва Толстоя, Жана Толстоя, за злодійство. Він має 22 роки і вже передтим поповнив чимало крадежей.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Початок Паювання

Урядове зарядження про загальне воєнне цивільне паювання є без сумніву найважнішою воєнною новиною на внутрішньому фронті вже хочби тому, що захоплює воно просто кожну людину, чи здібну до військової служби, чи не здібну. Ніщо й казати ,що це паювання буде для багатьох живучою пригадкою, що наш край находиться в війні.

Від самого початку війни ми вже властиво мали нагоду досвідчити ріжних форм паювання. Коли уряд заборонив продукувати нові авта, ґумові кола, ровери, то це властиво вже теж було паювання, хоча його не відчули люди, які цих продуктів не вживають. Коли уряд заборонив чи обмежив продаж ґазоліни вечорами, то це було теж паювання, бо воно відбирало ґазоліну від тих, що в той час їздять автами, звичайно від людей, що їздять для приємности, а віддавало її людям, що їздять для бизнесу. Одначе до цього часу ще не було такого паювання, яке роз ділює яко-тако рівно припаси товару між всіх його консументів (споживачів). Таким першим зарядженням є федеральний розпорядок про паювання цукру, для котрого то ми всі маємо записатися в перші дні цього тижня.

Від тепер, аби дістати хочби пів фунта цукру, буде споживач мусіти предложити крамареві купон, а крамар на кожний проданий фунт цукру буде мусіти виказатися купоном, одержаним від покупця. Для американців це певно велика новина. Вони про таке читали щоправда в ґазетах, але вважали це або за признаку кепської політичної системи, або за признаку кепської економічної господарки. Таке уявляли ми собі можливе „нормально" хіба в обложенім ворогом місті, чи фортеці, або в бльокованім краю.

Очевидно, ні одного з тих пояснень не відноситься до теперішнього паювання цукру в Америці. Воно стало конечним тому, бо через воєнні події відтято довіз цукру з Филипинів зовсім, а з Гаваїв частинно. До того, матеріялу, з котрого виробляється цукор, вживається на виріб бездимного стрільного пороху. Мотивом зарядження є очевидно забезпечити все населення в цукор, іншими словами, не допустити зросту цін цукру, що могло би закінчитися тим, що багачі мали би його, а незаможні не мали.

Знаючи причини паювання цукру й знаючи його ціль, населення краю без найменшого протесту береться послушно виконувати зарядження уряду. Воно виконає його навіть не дивлячися на те, що воно добре знає, що за цим паюванням підуть незадовго інші. На наступний тиждень уже заповіджено паювання ґазоліни, і хоча воно буде багатьом дуже невигідне, все таки ніхто проти нього не думає повставати, бо всякий, що має голову, знає, що цього потрібно для добра всіх та для доспіху в головному завданні краю: для добуття перемоги в теперішній війні.

Боротьба з Дорожнечею

Введенням Максимальних Цін накреслено боєві лінії в боротьбі з зростаючими видатками на життєві потреби.

Споживачі, дрібні і гуртові продавці та фабриканти є на передовій лінії цеї боротьби.

Загальне реґулювання максимальних цін є тільки на час війни, а буде залишене якнайскорше після того, як настане мир.

Мінімальних цін не встановлюється; товари можуть продаватись по будьякій ціні нижче максимальної.

Подаючи до загального відома Реґуляцію Максимальних Цін, адміністратор цін, Ліон Гендерсон, зробив таку заяву:

„Інфляційний зріст коштів життя сягає вершка. Надмірна надвишка грошей над запасами товарів загрожує катастрофою цивільній економіці таворнному зусиллю. Як не стримати зросту коштів прожитку, вони скоро стали би недоступними для людей з малими заробітками. Від того терпілиб зростаючі тисячі родин, головною опорою яких є підтримка, що приходить від мужчин, які служать в збройних частинах.

„Залишені сами собі, зростаючі ціни, зарібна платня та кошти життя постійно між собою переганялись би. Неминучим наслідком цього булаб інфляція, себто поразка на домашнім фронті, яка не могла би не відбитись на боєвих фронтах".

Загальна контроля цін це є для американського народу ґарантія, що їх кошти життя залишаться сталими.

Це значить, що купча сила зарібної платні не буде послаблена.

Це значить, що продуцент товарів може бути певний про сталі кошти.

Це значить, що американський уряд може робити свої пляни воєнної програми без замішання й трудностей, які сполучені з постійним зростанням цін тих важних машин і річей, що необхідні, щоб подолати ворога.

Це значить, що ощадности й заробітки наших громадян, позичені ними урядови для фінансовання війни, будуть повернуті по такому курсі, щоб доляр мав ту саму купчу силу, яку має теперішній заощаджений доляр.

Це значить, що товарами, яких є мало, не будуть користуватися тільки ті, що мають більше грошей, але всі люди, багаті й бідні, однаково. Всі вони будуть мати рівну змогу дістати свою частину і по справедливій ціні.

ПРОЛЬОҐ ДО ОФЕНЗИВИ ЗАКІНЧЕНИЙ

Треба рахуватись з тим, що найближчі дні можуть уже бути свідком нової великої баталії в Европі, що може бути рішальною для висліду цілої війни. Сталін таки певний, що рішення западе цього року і то на сході Европи. Це виходить і з його приказу з 1. травня, що то заступає цього року ту велинанську військову параду, яку звичайно влаштовано в Москві з приводу свята Першого Травня. Цього року, як знаємо, такої паради не було. Тим оминенням паради хотів Сталін вказати цілому населенню на величезну вагу моменту. Тому в приказі сказано, що зближається критична хвилина, в якій Совєти мусять розбити німецьку армію, вигнати її з совєтської території й вибити її до ноги, якщо вона не захоче піддатись. Іншого виходу, заявив Сталін — нема.

До цього додаймо ще попередні заяви совєтського уряду і його представників в Анґлії й Америці, що совєтсько-німецький фронт є рішальним, та що в 1942 році війна вирішиться чи закінчиться на совєтськім фронті, то прийдемо до заключення, що Совєти не тільки надіються, але є вже приготовані до того рішального бою. І то добре підготовані, коли зважити, що самі вже признають, що дістають значну допомогу з Анґлії й Америки. А коли іде про Америку, то самі знаємо з урядових повідомлень, що воєнні достави для Совєтів значно піднеслися. І нема сумніву, що вони далі зростають, бо й тут, як і в Анґлії, добре розуміють значіння совєтсько-німецького фронту. Тільки що Сталін головно дбає про свій фронт і свої інтереси, а Злучені Держави мають на своїй голові далеко більше інтересів і далеко більше фронтів. І рахуються з тим, що може ріжно статись, та що треба бути на все приготованим.

А як тепер по стороні Гітлєра? Здається, що й тут покінчені всі підготовки до весняної офензиви. Звичайно так бувало, що коли Гітлер мав щось важного в пляні, то він скликав свій маріонетковий парлямент, щоб його вислухав і потакнув головою. Потім відбував наради з Мусоліні. Звичайно зїзджаються десь на границі, щоб обговорити подробиці. З того говорення світ звичайно малощо знав, бо офіційні комунікати подавали постійно одно й те саме: осягнуто повне порозуміння. Крім тих двох подій бувала звичайно ще одна акція, ще більш прикрита. Це націстівська пропаґанда в справі замирення. Її пускали в рух за кожним разом, коли Гітлер мав починати щось нового, себто якийсь новий напад.

Те все сталося і тепер. І ріжними шляхами дістаються до Анґлії, а також і до Америки, теж і ріжного роду поголоски, що Гітлер готов миритись. Є це, очевидно, обчислене на розбиття Обєднаних Держав. І то не так поодиноких державних урядів, як населення їхніх країв, особливо тих країв, що багато витерпіли від воєнних страхіть.

Як бачимо, все вже сталося. Значить, що треба сподіватись цілком певно вибуху; себто нової офензиви Гітлєра. Коли вона начнеться, це вже другорядна справа, бо це залежить виключно від стратеґії. А крім цього Сталін заповів, що тим разом він є той, що зачинає офензиву.

Як виглядатиме останній акт воєнної авантури Гітлєра, не важко догадатись, коли вдуматись в те, кого він має проти себе. Але так може бути, що Гітлер може не видержати навіть кілька актів цеї траґедії й зазнати кінця таки вже на совєтськім фронті. Бо треба мати на увазі, що тепер по стороні Совєтів стоять Анґлія і Злучені Держави. Це не одні совєтські фабрики продукують зброю. За Совєтами є тепер величезні резерви сил. і то таких, яких вони найбільше потребують, а які вони дістають із заграниці. Ось ті сили постійно збільшаються і будуть далі збільшатись. Не тільки в найкращому воєнному матеріялі, але теж і в воєнних і технічних знавцях. Отже до нової офензиви ідуть Совєти зо свіжими силами і тим переконанням, що мають запевнену допомогу від найбільших світових потуг.

Не треба довго думати, щоб зрозуміти, що це все означає під оглядом воєнним, а далі теж і з психольоґічного боку, себто з цього, який це має вплив на духа совєтських вояків. Воно буде представлятись ще яркіше, коли возьметься під увагу, що підчас зимової кампанії німці втратили на совєтськім фронті величезну масу найкращого війська, як теж і величезну масу воєнного матеріялу. І не треба питати нікого, як це було, бо вистарчить прочитати тільки те, що сказав про це сам Гітлер у своїй промові перед Райхстаґом. З цього ясно виходить, що німці вправді вратувались від цілковитої катастрофи, але зате заплатили за це величезну ціну. Як велика та ціна, годі збаґнути.

Очевидно, що й тепер не можна зараз твердити, що німецька сила вже цілком заломана, що німецький вояк змучений, що втратив уже цілком духа і т. п. Ще певно є значні німецькі сили. І є ще дисципліна в армії, хоч і є слідні прояви глибокого її заломання. Але одно певне: Це вже не є та побідоносна армія, що перелітала з краю до краю в переконанню, що Гітлер непомильний і непереможний. Не може цього бути, бо міліони німецьких вояків були самі свідком своїх великих невдач, як і того, як дуже може помилятись їхній провід.

Ось так представляються ті дві найбільші сили, що тепер зіткнуться на совєтсько-німецькому фронті. Будемо скоро свідками, як знову зачнеться боротьба, якій подібної не знає людська історія, коли брати під увагу величезні простори, міліонові армії та найновіші технічні удосконалення.

Совєтський тон такий, що не допускає ніякого сумніву щодо висліду цього змагання. Совєти певні перемоги. Зате з націстівського боку подібного запалу і запевнення не видно. Навпаки, пробивається якийсь сумнів. Звідки і ті всі натиски на підбиті краї, щоб достарчували рекрута. Звідти і натиск на ген. Франка, щоб Еспанія вступила до війни, себто, щоб вислала свою армію на совєтський фронт. Звідти і те насильне вербування міліонів робітників з усіх країв до Німеччини, з якої забирає Гітлер щораз більше вояків, потрібних для боротьби на тих усіх фронтах, що повстали через німецькі окупації.

Так є, а як буде, покаже найближча будучність. Одно певне, що наступна боротьба буде ще більш крівава ніж попередні, бо воюючі свідомі, що те, що тепер станеться, дійсно заважить.

Велике Признання

Виннипеґський „Український Голос" пише в новинці п. н. „Суддя Фестивалу називає дівчину ґенієм" ось що про **Донну Ґресько,** молоденьку дівчину - скрипачку, що свого часу була в Ню Йорку і виступала, між іншим, на Українськім Дні підчас Світової Вистави:

У виннипеґськім щоденнику Тріб'юн з 24. квітня є на першій стороні світлина дівчинки з скрипкою в руках, під світлиною пише Вал Верріер так:

Дрібненька, 14-літня дівчинка з филястим бльондовим волоссям виступила наперед на сцену Авдиторії в четвер вечер. Вона піднесла свою скрипку і відограла романтичну першу частину Мендельсона Концерту на Е-мінор.

Тишина запанувала в салі. Слухачі сиділи напружено на музичнім фестівалі. Відтак коли смичок дівчини спочив, грім оплесків урвав коротку електричну тишину. І суддя, Артур Бенджемин, назвав Донну Ґресько ґенієм.

За її гру, яку він назвав найкращим виконанням, яке він коли чув, він дав їй найвищі значки за часи своїх осудів. „За усі літа свого досвіду на музичних фестівалах я ніколи не чув такого виконання, яке дала нині вечер Донна Ґресько", сказав п. Бенджемин. „Даремною річею для мене булоб входити в подробиці. Це було цілком професіональне виконання і як би більшість найславніших скрипаків давали так само добрий виступ за кожною своєю появою, то ми булиб дійсно щасливі. Нічого більше не лишається сказати. Це буде найкоротший осуд, який я дам. Я признаю їй 97 значків, чотири значки вище, ніж я коли кому дав на якім будь фестівалі".

П. Бенджемин ужив признання, яке приписують Шуманові, коли припроваджено до нього молодого композитора Брамса: „Капелюхи з голови, панове; тут є ґеній!"

Донна грала в четвер на позиченій скрипці. Її власна є не коштовна. Її батьки, що не є багаті, не можуть їй купити дорогої.

НЕ БУЛО АМЕРИКАНСЬКОЇ ДРАМИ ДЛЯ НАГОРОДИ

НЮ ЙОРК. — Тростіси, що розпоряджають Нагородами Пуліцера не могли дати цього року нагороду за таку драму з мериканського життя, що заслугувалаб на відзначення.

Евген Гельтаі.

Останнє Чудо

— Це на жаль не все, ваша королівська величносте, . — сказав він сумно — ще далеко не все. З такою історією ми напевно не важилися булиб являтися перед освяченим лицем вашої королівської величности, колиб не...

— Так, ваша королівська величносте, — потвердив бурмістр — найгірше щойно починається.

Король нахмарив брови.

— Говоріть коротко, — сказав він строго.

— Злодій, ваша королівська величносте, — став говорити міністер поліції — цей Богом покинутий собака, попросту заперечує, начеб він украв чашу.

— То ви не найшли при ньому чаші?

— Ми найшли, та він не хоче дати її. Каже, що він не вкрав чаші, а дістав її в дарунку.

— В дарунку? Від кого?

— Від Пресвятої Діви. —

Король зірвався наче бішений.

— Повтори це, що ти щойно сказав, Олексію. Мені здається, що я не дочув. Від кого то каже той злодій, дістав чашу?

— Від Пресвятої Діви, ваша королівська величносте. Він каже, що молився перед її статуєю та благав у неї помочі у великій біді. Розповів Богородиці як голодує його родина, якій не має відки взяти хліба, бо військо вже кілька місяців не дістає платні.

— Далі, далі — настоював король — я це й так знаю.

— Він каже, що молився та плакав так довго, аж Пресвята Діва змилосердилася над ним. сягнула у фрамуґу та взяла першу річ, що їй попала під руки. То була чаша. „Візьми собі це, мій сину, — сказала Пресвята Діва небесним голосом — я тобі це дарую. І зараз піди до Дибовича, старенького патріярха та скажи йому, що сталося чудо. Коли не зробиш того, то ті, що не вірять будуть тебе переслідувати за цю чашу, бо їх глухі вуха не чують небесних слів, а їх замрячені очі не можуть бачити чуда. Вони думатимуть, що ти злодій, а ти тимчасом мій любимець, якого я вибрала в твоїй нужді та покірливій побожности, щоби за твоїм посередництвом вчинити чудо". Гузар із вдячности поцілував руку Богоматері та поспішив із чашою до патріярха Дибовича, щоби йому сповістити це чудо. Патріярх якстій скликав своїх клериків...

— Небелиці! — скрикнув лютий король — патріярх знає таксамо добре, як ми, що той вояк украв чашу.

Міністер поліції здвигнув плечима.

— Можливо! Та тепер він нараджується зі священиками та строго поручив мені, за той час не зробити воякові ніякої кривди і також не відбирати в нього чаші. Бо колиб він справді дістав чашу від Богородиці, то булоб великим гріхом, відбирати на силу в нього цей дарунок. Як лише священики ухвалили таку постанову, зявиться перед Тобою патріярх, щоби Тебе повідомити про вислід...

Король не відповів нічого, лише нервово барабанив по столі. Потім, після страшної мовчанки, приказав коротко: „Приведіть того вояка до мене, я сам поговорю з ним".

— — — — — —

Яка там ішла розмова між королем і ґузарем, це остане вічною тайною. Ніхто не чув, що вони говорили, бо король власноручно позамикав усі двері, позаслонював вікна а дірку від ключа заткав бібулою. Одначе оба вони балакали дуже довго, бо патріярх Дибович ждав уже пів години в ждальні, а не міг дістатися до короля. Вкінці — за півтретя години — відчинилися двері королівського кабінету і король власноручно передав вояка під опіку міністра поліції та бурмістра. Всі гляділи на вояка та засипали його питаннями. Одначе він мовчав, а його дурновате, рівнодушне лице не зраджувало ні крихіточки з того, що сталося.

— Це не є звичайний злочинець — сказав міністер поліції тихцем, а бурмістр іще тихіше прознав йому рацію.

Тимчасом старенький патріярх Дибович звернувся з такими словами до короля, що супроти того нещастя був доволі спокійний: „Ваша королівська величносте! Після довшої поважної надуми постановили ми рішення тієї важної справи передати у Ваші руки. Чи можемо ми, от питання сумніватися, що тут сталося чудо? Чи маємо ми право завдавати брехню Пресвятій Діві, яка того вояка відіслала безпосередньо до мене. Нарід і так уже починає бунтівничо підносити голову, моральність, обичаї псуються все більше, церкви світять пусткою. Що станеться, коли ще й ми працюватимемо для того упадку? З ріжних причин булоб розумно та порадно, колиб погодилися з фактом і признали, що після стільки літ сталося знову чудо — а щоби не допустити до надужить, скажімо: сталося невідклично останнє чудо! Зрештою ми зовсім свідомі того, що не можемо спокійно дивитися, як той безсоромний хлопчище неправно присвоює собі міліон франків. Держава й так у розпучливих фінансових відносинах, ми не можемо позволити собі на таке, щоби міліон звичайному злодієві...

— Ти, патріярху, говориш про злодія — сказав преспокійно король. — Таж тут годі говорити про крадіж.

Патріярхові здавалося, що зомліє.

— То ваша королівська величність вірить...

— Я гадаю, що чудо зовсім так сталося як це оповідає вояк.

Патріярх погладився по сивій бороді.

— Радію безмежно, ваша королівська величносте, — сказав він вкінці трохи нерішучо — що ви порішили цю справу в розумінні святої церкви. Користь, яка буде з того, напевно можна оцінити бодай на міліон золотих. Та коли я візьму під увагу незавидне положення країни, попросту невідрадний стан фінансів, то як добрий патріот мусів би я таки бажати, щоби чудо було не сталося та щоби того вояка вважали, даруйте він таки ним є — звичайним злодієм...

— Ні, ні, — протестував король — ми говорімо лише про чудо. Що торкається сумного положення країни, то я сподіюся, що небаром наступить радикальна зміна на краще — фінанси впорядкуються...

— Ваша королівська величносте — може ви виграли головну виграну? — пролепетів достойний патріярх.

— Ні, старенький, — всміхнувся король. — Я справу полагодив зовсім просто. Того вояка, який мені виглядає на розумного, талановитого, винахідчивого — та — еґ — передбачуючого — іменував я моїм міністром фінансів.

(Кінець).

ВІДГРОЖУЮТЬСЯ БАТІСТІ

ГАВАНА. — Берлінське радіо грозить Батісті, президентови Куби, відплатою за те, що назвав Держави Осі „гиєнами". Пригадує йому, що він мешкає недалеко морського берега...

НА РІЖНІ ТЕМИ

ТЕПЕР ЯСНО.

Чому німецькі газети проявляли таке поіритовання зприводу втечі французького генерала Жируда, не було відразу ясним. Навіть хочби німці пригадали собі, що генерал у минулу війну вирвався з німецької неволі з важними інформаціями для французької армії, все таки це не давало такої великої причини до німецької іритації, бож прецінь війна між Німеччиною й Францією вже покінчена.

Та показується, що генерал, вирвавшися з Німеччини, не осів у якомусь невтральному краю, наприклад, Швайцарії, але поїхав у Францію і там на лихо зголосився до Петена, як до коменданта французької армії. Німці зараз зажадали видачі генерала, та це домагання випало на кепську хвилю, бо саме тоді, коли новий (нібито) французький (нібито) уряд старався переконати французів і американців, що він є не є Гітлеровим льокайом.

Своєю іритацією німці зрадили, за що вони вважають уряд у Віші: Як це мурин, чому він не зробив, що до нього належить, і не забереться?

ШИЛО ДЕЖАВ ОСІ В ВІШІВСЬКОМУ МІХУ.

Довідалася преса, що до Віші приїхали японський амбасадор до Берліну й японський амбасадор до Риму, та що в Віші їх приймали зо спеціяльними почестями.

Газети в вільних краях почали відразу спекулювати над тим, пощо приїздили японські дипльомати до Віші? Очевидно, мали вони там важні конференції. З ким? З Лявалем, новим премієром того нібито уряду в Віші, та з Дарляном, французьким адміралом. З тих фактів вони догадалися, що йде певно за французьку фльоту й за французькі кольонії. Певно за віддання для японського вжитку французьких посілостей в Африці.

Японські дипльомати, почувши про такі толки, стали з обуренням протестувати: мовляв, не мали зовсім подібного наміру. Вони „просто" їхали до Берліна і по дорозі вступили до Віші.

Це все скидається на звісну анекдоту про вовка, котрого баба піймала, як він до її свиней підкрадався: „Ігі, через бабині пацята навіть у город не можна подивитися!"

ЗАНАДТО ДОБРА, АБИ БУЛА ПРАВДИВА?

„Совєтське інформаційне бюро" запевняє, що під конець квітня в Італії розстріляно багато визначних фашистів. Припускається, що вони противилися висилці дальших італійських вояків на російський фронт, а зате домагалися негайного відкликання італійських військ з війни.

У донесенні аж дві заковики. Одна, на стільки правди в донесенні про розстріли. Друга, на стільки правдивий здогад про його причини.

Відомо, совєтському бюрові хотілося би, щоби італійці бунтувалися проти виходу на російський фронт. Одначе, як вістка про розстріли правдива, можливо, що це просто один з способів, яким в такій диктаторській групі, якою є фашистівська партія, з її диктатом згори, з її безумовним послухом вождові, проявляється боротьба за позиції. Переходили подібні чистки й інші тоталітарні групи, в інших краях, і тому важко говорити, чи не був це бунт визначних партійців проти верхного проводу.

І РАБИ БУНТУЮТЬСЯ?

Немалим закликом до легковірности можна назвати донесення про зріст невдоволення зо співпраці з Німеччиною, що, мовляв, поширюється останніми часами в Еспанії, навіть серед консервативних кругів.

За таку співпрацю побивалася здавна відома фашистівська організація „Фалянхе", що навіть постаралася вислати на війну проти Росії відділ еспанських добровольців. Тепер, як виходить з нового донесення, филя народних настроїв в Еспанії повернулася проти такої співпраці з Німеччиною. Відділ добровольців уже зовсім перебитий, а новий зорганізувати важко. Один єпископ видав послание проти націзму.

Отже під консервативними колами розуміється церкву й армію, головні сили, що підпирали повстання генерала Франка. Якщо це правда, то в Еспанії видно розвиваються далі настрої в напрямах, для уряду зовсім несподіваних. Цікаво було би знати, що саме штовхає армію й церкву в такому новому напрямку: чи голод? чи народні настрої серед „еспанських" країв в Америці?

ЩЕ ВЧИТИСЯ ТРЕБА?

Доносять з Лос Анджелеса, в Каліфорнії, що фармери зорганізувалися в відділи для поборювання пожарів. Задумують зібрати до організації 20,000 фармерів, поділити їх на 2,000 відділів по 10 осіб у відділі, при чому кожний відділ має охороняти 50 фармерів.

Запевняють при тому, що будуть захороняти проти пожарів, що повстали з саботажу, бомбування чи нещасть.

Не сказано лише, яким способом думають фармери ці вогні гасити. Маємо надію, що не будуть селянським звичаєм ходити з іконою довкола горіючого дому. І що не будуть боятися гасити вогню від грому.

ВІДСЛОНІТЬ БІЛЬШЕ.

Сер Стефорд Крипс, британський міністер, що недавно зробив невдачну спробу погодити гіндусів з Британією, виголосив у Лондоні замітну промову з нагоди річниці польської конституції з 3. травня.

Як можна було догадуватися, міністер говорив більше про майбутнє Польщі, ніж про її давно минуле. Сказав при тому замітні слова; наприклад, що Польща має бути відбудована як самостійна держава, але вона має бути сильна, могуча, свобідна, забезпечена.

Про такі загальники очевидно важко висказуватися. Великі слова про силу, незалежність, силу, забезпечення, свободу кажуть багато. Одначе й дуже мало. Що саме вони значать? Яка велика має бути Польща, аби вважатися сильною й забезпеченою?

По Сян? Проти цього виступили поляки в 1918 році. По Збруч? Вони це мали, і це Польщі не дало ні сили, ні забезпечення. По Дніпро? Цього пробував Пілсудскі, але не добився. По Донець? По Волгу? Чи це вистарчить? Чи не треба буде анектувати Амуру?

Або, чи не краще це „буде, як це сказала одна американська газета про польські домагання на версайській конференції: Панове поляки: пощо так багато вичисляти, що ви хочете? Кажіть коротше, чого ви не хочете!

АДМІРАЛ СТАРК В АНГЛІЇ.—Сер Додлі Павнд, британський адмірал (направо) витає Джана Винента (наліво), американського амбасадора, і Гарольда Старка, американського адмірала й начальника американської фльоти в европейських водах, як вони приїхали з Америки до Англії.

Тиждень Війни

(Виготовлено Бюром Урядових Звітів, перекладено та роз повсюджено Загальною Радою Американської Єдности).

Президент Рузвелт відіслав до конгресу програму економічної контролі в семи точках на час війни. Ця програма включає більше оподаткування, загальне пайкування товарів, що є в обмеженій кількости, та стабілізацію зарібної платні. Він пропонує, аби чистий прихід окремої особи був обмежений до $25,000 річно, по оплаті податків. Президент назвав цю програму як „рівність привилеїв" для всіх американців в поділі тягару тотальної війни.

Президент казав, що дві точки програми вимагають законодатного порядку — введення тяжкого оподаткування, щоб затримати зиски на низькому рівні та стабілізацію цін сільсько-господарських виробів. Інші пять точок, пропоновані президентом, вистарчаюче покриваються існуючими законами. Вони торкаються загального покриття цін на товари й оплати помешкань, встановлення заробітної платні на теперішньому рівні, збільшення заощаджень купівлею Воєнних Бондів, пайкування всіх важних товарів, яких бракує, та дальше обмеження кредиту.

Продукція і переведення індустрії.

Президент казав на пресовій конференції, що програма воєнної продукції, започаткована в січні, переводиться надзвичайно добре. Казав, що намічені завдання можуть бути навіть перевищені. Брак лістової сталі спричинив спізнення кораблебудівельної програми, казав він, але в цілому нема великої затримки в будівлі кораблів.

Рада Воєнної Продукції наказала бавовняній текстильній індустрії перевести певну частину своїх ткацьких кросен на воєнну продукцію протягом 60 днів, аби збільшити виріб матеріялу на мішки для піску, для воєнного замаскования, для сільсько-господарських мішків і т. п. Рада подає, що автомобілева індустрія виробила протягом лютого майже 27 відсотків воєнного матеріялу, що вона була виробела за цілий 1941 рік. 600 фабрик в 32 стейтах доносять про добровільне організовання комітетів з робітництва та зарядів.

Пайкування.

Бюро Адміністрації Цін видало розпорядження про пайкування цукру. Індустріяльні та комерційні споживачі мали зареєструватися в „гай скул" 28—29 квітня, окремі споживачі мають це зробити в початкових школах від 4. до 7. травня. Продаж цукру спинено на тиждень, має відновитися 5. травня, вже по картках. Споживачі можуть купити фунт цукру на кожну з перших чотирьох марок Воєнної Пайкової Книжки. Ті марки покривають період приблизно від 5. травня до 27. червня.

Реєстрація за картками на газоліну буде переводитись в 17 східних стейтах та в Колумбійському Дистрикті, 12, 13 та 14. травня в початкових школах. Пайкування газоліни в тих стейтах почнеться 15. травня. Кількість газоліни, що буде видаватись, означиться кількістю нафтових запасів на час реєстрації.

Воєнні Бонди й Фінанси.

Департамент скарбу повідомляє, що з 1. травня почнеться кампанія за купівлю Воєнних Бондів щонайменше на 10 відсотків загального прибутку населення. Кампанія має мічнє на травень квоту 600 мільйонів долярів, на червень 800 мільйонів та на липень один біліон. Загальна кампанія буде переводитись через стейтові та повітові кампанії, через купівлю Бондів при одержанні платні та через добровольців. Директор Буджетового Бюра Смит заявив, що пропонові воєнні видатки на фіскальний 1943 рік збільшено з 56 біліонів до 70 біліонів долярів. Він припускає, що воєнні видатки досягнуть рівня 5 біліонів місячно на вересень.

Воєнний фронт.

Президент казав на пресовій конференції, що він дістав офіціяльне повідомлення про інтерновання одного американського літака з залогою в Росії, на Сибіру. Правдоподібно один з тих літаків, що робили напади на японські міста. Американське військо прибуло на острів Нова Каледонія для помочі „свобідним французам" в обороні острова. Штаб ген. МекАртура в Австралії доносить про новий напад американських та австралійських бомбовиків на занятий японцями Рабол. Вогнем американських гармат з острова Корегідор розбито концентрацію японських частин на острові Батаан. Фльота повідомила про затоплення ще восьми торговельних кораблів Обєднаних Держав ворожими підводними човнами на Атлянтику.

Збройні Сили.

Департамент війни подає, що студенти з каледжів можуть вступити рядовими у Військові Повітряні Резервні Корпуси й маючи відпустку, продовжувати свої освітні студії, поки не будуть покликані до військового вишколу. Військові Повітряні Корпуси вимагають від Адміністрації Цивільного Летунства доставити 2,000 цивільних інструкторів літання протягом наступних 60 днів. Адміністрація Цивільного Летунства дістала від армії $2,000,000 на вишколення приватних летунів, що мають лайсенс, але які не можуть бути інструкторами, бо не мають вистарчальної для того кількости годин літання. Кандидати повинні бути від 21 до 42 літ віку.

Конгрес ухвалив та відіслав до президента законопроект про ухвалення 19 біліонів долярів на воєнні видатки, з них 17,400 мільйонів на армію та 1,600 мільйонів для фльоти. Конгрес також відіслав президентові законопроект, управнюючий поширення берегових морських закладів на суму 800 мільйонів. Секретар фльоти Накс заявив, що „Спери Корп." добровільно переробила свої продукційні розклади, аби заощадити для уряду $100,000. Фльота подає, що особи, закінчивші „гай скул", у віці від 18 до 27, можуть стати летунськими старшинами в рангі енсайн в Морських Резервах, або в рангі другого лютенента в Маринарських Резервних Корпусах.

Побір рекрутів.

Головна Поборова Управа наказала стейтовим директорам, аби зараховували рекрутів, які мають когось на утриманні в кляси; до 3-А тих, хто не є у важній воєнній праці, до 3-Бі тих, хто працює у воєнній індустрії. Не будуть брати мужчин, які мають когось на утриманні доти, поки не будуть покликані всі, фізично відповідні особи, які не мають нікого на своїй опіці. Коли покличуть мужчин, що мають когось на утриманні, тоді будуть кликати клясу 3-А. Особи, у яких будуть знайдені фізичні недостачі, що можуть бути направлені, будуть зараховані до кляси 1-А (Відложений). Вони будуть переведені до кляси 1-А, коли ті недостачі будуть усунені.

Цивільне постачання.

Рада Воєнної Продукції зменшила кількість розмірів і моделів акумуляторів з 75 до 15 і наказала, щоби покупці віддавали продавцеві старі батерії, коли купують нові. Рада також вкоротила нові встановлення телефонів. Тільки особи та організації, що безпосередньо звязані з воєнною працею, можуть завести телефон.

Продукція комерційних приладів до прання є заборонена після 1. червня, а продукція приладів до сухого хемічного чищення одягу після 1. липня. Фабриканти не можуть давати на нову сільсько-госпадрську машинерію гумових опон після 30. квітня, тільки за певними виключеннями. Рада подає, що особа, яка постачає матеріяли для конструкцій оборонних будівель, може тепер продовжити дозвіл будь коли протягом трьох місяців від часу, як він є управнений на те.

Транспортація.

Директор Транспортації Істмен заборонив всі спеціяльні доставки починаючи з 15. травня й обмежив місцеві доставки до одної на день на одну особу. Він казав, що звичайні теперішні бизнесові години мають бути порушені, шкільні години змінені, робітничі зміни інакше впорядковані, мають бути заведені групові поїздки на праці, аби встановити сталу масову транспортацію і не допустити до перегрузки.

Патенти чужинців.

Президент Рузвелт наказав Опікунові Чужинецькими Маєтками Кровлеєві перебрати всі патенти, що посередньо чи безпосередньо є контрольовані ворогом. Ті патенти мають бути доступними Обєднаним Державам для воєнних цілей та для потреб Злучених Держав. Президент вказав, що ці патенти не будуть повернуті ворогам по війні.

(„Тиждень Війни" підсумовує інформації, взяті з урядових джерел про важні події тижня, включаючи понеділок, 27. квітня).

АНТАНАС СМЕТОНА,

президент Литви, перенісся з гамірного Шікага до спокійнішого Клівленду, щоб там докінчити свою працю „22 роки Самостійної Литви", яка буде зараз перекладена на англійську мову.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Часописні вирізки з Шікаго, Філядельфії, Балтимор, Дітройту, Алтуни і Бофало одержали. Спасибіг! Ми вдячні за те, бо вони дають нам змогу мати кращі інформації про ті справи, що там порушені.

П. Д., Торонто, Онт. — Дякуємо за книжку. Автор теж надіслав один примірник і просить забрати слово. Переглянемо і щось напишемо, як буде треба.

Т. Ч. (десь на фронті). — Одержали, щиро дякуємо, помістимо з утіхою.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ЗА ДИПЛЬОМАТИЧНІ ЗВЯЗКИ З РОСІЄЮ І ДОПОМОГУ ДЛЯ НЕЇ

САНТІЯГО (Чіле). — На конгресі Соціялістичної Партії Праці ухвалено резолюцію, якою домагаються, щоб уряд дав негайну моральну і матеріяльну поміч російській армії. Резолюція є теж за негайне встановлення дипльоматичного і торговельного звязку між Чіле і Росією. Теж ухвалено, щоб Злучені Держави повзяли відповідні міри для охорони побережжя Чіле, але щоб старались не нарушувати в нічому чілеанської суверенности.

ТРОШКА ГУМОРУ

Чи знаєте хто від ряду літ підкопує американську систему? — Погляньте на „УЩ-Вісти", а побачите в ній сталу рубрику під заголовком „Алеж система!" В тій рубриці большевицькі агенти постійно висмівають і очорнюють американську правлячу систему. Всі заввага, пороблені там, спрямовані до того, щоб переконати читача, наче наша американська система згнила, продажна, несправедлива і треба її замінити новою. Ось ці гробокопателі американської системи, немов злодії в товпі, щоб відвернути від себе увагу, показують пальцем на інших і кричать: „Це вони злодії!"

ПОСТУП У МЕКСИКО.—Генерал Роберто Фієро, начальник мексиканської повітряної сили, приїхав до Ню Йорку на закуп моторів до літаків, призначених на навчання. Він каже, що Мексико робить великі поступи на полі авіяції, чого доказом є хочби це, що мексиканська повітряна ескадра, котрої начальником є він, має тепер 4,000 членів.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Віче Краєвої Оборони.

В неділю, дня 19. квітня ц. р. відбулось в галі Українського Народного Дому віче в справі дальшого і популярнішого масового закупна Воєнно-Щадничих Бондів.

Віче отворено відспіванням присутними американського національного гимну. Предсідник Центрального Комітету, гр. Микита Ґаліновнч, пояснив ціль сходин та попросив до слова о. Льва Чапельського, що в річевій промові представив воєнне положення, в якому не по своїй волі знайщлася наша держава. Бесідник пояснив заходи федерального уряду в справі роздобуття фондів на покриття воєнних видатків. Тільки спільними зусиллями цілої нації зможемо віднести перемогу над диктаторами і напасниками. Тому стараймось іти нашому урядови на зустріч у всіх його вимогах та зусиллях. Допоможім нашому президентові в його надзвичайно тяжкій місії. Хай його обовязки будуть нашими обовязками. — Переберім частину його важкої відповідальної праці, а тим причинимось теж ще й до звільнення України з ярма та гнету грабіжників.

Відтак промовляли: п. Пол Кенеда, п. Кларенс, Ж. Бозбі, мейор Джейліс Кірк, есемблимен Марсел Ваґнер і п. Роман Слободян. Перші бесідники були з головного Бюра, що займається пропаґандою у справі Воєнних Бондів на стейт Ню Джерзі.

Промови були ріжні щодо форми, але ціль їх була однакова. Пригадували громадянству, що наша країна є у небувалій в історії свого існування затяжній і тотальній війні. Казали, що не тільки федеральний уряд, але і громадянство несе відповідальність за успішне ведення справ, як і за те, щоби ми не втратили наших вольностей, з яких користаємо, а які були окуплені жертвами і кровю найкращих наших синів у попередних війнах.

Підчас війни розпродано бондів на суму $4,000. Теж списано тих, що давніше закупили. Загальна сума перевищить $75,000. Та це тільки маленька частина громадян нашої округи, що є в списку. Ми певні, що українці з Елизабетської округи закупили досі бондів уже на $150,000.

Секретарами віча були: гр. Степан Могила, Андрій Сміт, та нище підписаний.

Хто з наших громадян має замір закупити ще більшу скількість бондів, то, щоб ми мали його призвіще у нас в списку, проситься кожного понеділка вечером приходити до Українського Дому, 214 Фултон Ст., Елизабет, Н. Дж. Тут фінансовий секретар Степан Могила виконає для кожного все з великою охотою. Ті що ще давніше закупили бонди, напишіть ласкаво на почтовій карточці своє призвіще, число бонду (серія і нумер) і на яку суму, та вишліть на адресу Укр. Нар. Дому.

Віче це було влаштоване заходом Центрального Комітету Українських Національних Орґанізацій.

Іван Клок.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Окружні збори відділів У. Н. Союзу філядельфійської округи.

В неділю, дня 27. квітня б. р. відбулися у Філядельфії окружні збори в приявности заступників 30 відділів У. Н. Союзу, які мають поверх 3,000 Союзових членів.

Зборами проводив гол. контрольор, д-р В. Ґалан, а секретарював гол. радний С. Слободян. Головний касієр У. Н. Союзу, п. Р. Слободян, у своїм змістовім рефераті подав коротку історію розвою нашої орґанізації як і ті трудноші, з якими приходилось нам боротись впродовж 50-літнього існування У. Н. Союзу.

Мужна постава членства дає запоруку, що наша орґанізація зросте в ще більшу силу — як членами так і майном.

В дискусії, яка вивязалась після реферату, забирали слово майже усі приявні урядники та однозгідно виказували думку, що У. Н. Союз в теперішних тяжких воєнних часах виконує як найкраще обовязки супроти своїх членів, як і супроти нашої держави.

Міліон і пів долярів закуплених державних бондів — та один полк вояків — це дарунок нашої орґанізації — для державної оборони. Всі приявні однозгідно заявили, що в сучасну пору усі наші зусилля мають бути скермовані на добуття нових членів, а супроти держави — не посилену працю в справі купна державних бондів.

Д-р В. Ґалан заявив, що українське Будівельне Позичкове Товариство, яке є державною аґенцією для продажі бондів, продало дотепер бондів на суму $175,000. Така продажа відбувається кожної пятниці від год. 6—10 ввечір в Домі Горожан, 847 Н. Френклин вул.

По дискусії рішено влаштувати в кожній місцевости орґанізаційні збори, на яких має бути зорґанізована зокрема продажа державних бондів.

Зараз на зборах зголосили свої збори місцевости: Фініксвіл, Патставн, Милвил та Ковтсвил.

Точна дата зборів буде подана окремо.

По вичерпанню нарад, головний касієр, п. Р. Слободян, роздав приявним секретарям чека на дивіденду У. Н. Союзу на рік 1942. По нарадах відбулась спільна гостина, на якій Союзовці мали нагоду відновити свої знакомства та скріпити свої сили до дальшої Союзової праці. Наступні окружні збори відбудуться в Честер, Па.

Приявні висказали, що в сучасний момент треба скликати такі збори як найчастіше, щоби можна спільно вирішувати усі орґанізаційні питання, звязані з воєнним часом.

За Злучені Відділи У. Н. Союзу:

Д-р В. Ґалан, предс.;
С. Чорномаз, касієр;
С. Слободян, секретар.

ПРОПОВІДНИК ПРИ ВОЄННІЙ РОБОТІ. — У неділю найдете о. Милфорда Ґайя Ботерфілда, як він проповідує в своїй церкви в Годсон Фолз, Ню Йорк, а в будний день найдете його в фабриці заліза в Сенді Гил, де він працює при воєнній продукції.

РУЇНИ ВІД ТОРНАДА.—Понад 70 осіб згинуло в місті Прайор, в стейті Оклагома, коли його навістило торнадо. На світлині сцена на Мейн Стріт після бурі. Зо сусідних міст і містечок вислано лікарів і норсок, бо ранених було кількасот.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БАЛТИМОР, МД. — Збори Бр. Пресв. Тройці, від. 320., відбудуться в неділю, 10. травня, в год. 2. пополудні, в У. Н. Домі, 3101 О'Донел ул. Просимо членів прийте на означений час. На цих зборах роздамо чеки на дівіденду. Не забудьте припровадити нових членів, а ми їх радо впишемо до Братства і У. Н. Союзу. — Г. Шулька, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336., відбудуться в неділю, 10. травня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори і вирівнати свої вкладки, збарати свої дівіденди і привести до запису нових членів до Тов. Сокіл і У. Н. Союзу. — Т. Кальмук.

СКРЕНТОН, ПА. — Збори Тов. Над Збруча, від. 280., відбудуться в неділю, 10. травня, в годині 2. пополудні, в Укр. Гор. Клюбі при 608 Вест Лакавана Евеню. Приявність на зборах усіх членів є конечна. Члени, котрі ще не звернули тікетів, щоб постарались звернути, бо треба зробити обрахунок. Пригадуємо членам, щоб старалися платити на час свої вкладки. — За уряд: О. Запоточний, С. Ґовка, Р. Рубльовський.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349., відбудуться 10. травня в 2. годині в Набожинського. Просимо всіх членів прийти на збори, бо буде роздана дівіденда. — Ілько Шеґера, предс.; Дмитро Фидина, кас.; Микола Лісней, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. — Місячні збори Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94., відбудуться в неділю, 10. травня, в гали Українська Хата, 2240 Grayling St., Hamtramck, в годині 1:30 пополудні. Просимо всіх членів прийти і забрати дивіденди. На цих зборах маємо важні справи до обговорення. — За уряд: Василь Холевка, предс.; Іван Заблоцький, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Збори Тов. Українська Січ, від. 182., відбудуться в неділю, 10. травня, в годині 3. пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Евеня, Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад є товариські справи до полагодження. Тому обовязком кожного члена прийти на збори. Уже прийшли чеки від Союзу на дивіденду; кожний член і членица хай прийде на збори і отримає свого чека, шоб чеки не стояли в секретаря по пару місяців. Довгуючих членів просимо, щоби прийшли і вирівняли свої належитости, бо інакше будуть суспендовані. — О. Боднарчук, предс.; Г. Яськів, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Згода, від. 294., відбудуться в суботу, 9. травня, в год. 8. ввечір, в гали де звичайно. Обовязком всіх членів є прийти на означений час. Довгуючих членів просимо заплатити довги. Котрі члени не заплатять довгу, будуть суспендовані. Уряд відділу одержав чеки від Союзу на дівіденди. Просимо всіх членів прийти і взяти ці чеки, бо секретар не буде носив по домах. — За уряд: І. Король предс.; С. Музика, кас.; Я. Салій, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Збори Тов. Любов, від. 45., відбудуться в неділю, 10. травня, в годині 2. пополудні, в Домі Тов. Горожан, 847 Н. Френклін ул. Просимо членів, щоб точно зійшлися на означений час. Рівнож пригадуємо членам, що цего місяця отримають чеки на дівіденду. Тому просимо членів прийти і відобрати чеки. Шановні Союзовці, наша праця приносить бажані успіхи. Тому не дармуйте, але хто може хай орґанізує членів в ряди Батька Союзу. Галя зборів отворена вже від полудня; кому спішно нехай прибуде скорше і полагодить з урядом. — Григорій Грицишин, предс.; Антін Гарасим, кас.; Теодор Малик, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Отсим подаємо до відома всім членам, що місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230., відбудуться в неділю, 10. травня, точно в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі, 525 W. Rayen Ave. Обовязком всіх членів прийти на ці збори, бо є багато важних справ до вирішення, а крім того будуть роздані всім членам чеки на дівіденду. Просимо хоч раз в рік зійтися всім на збори. Подаємо теж до відома, що на минулих зборах члени ухвалили влаштувати пікнік, на якому будемо брали знимку наших членів, що належать до 230. відділу. — За уряд: Ів. Бряць, предс.; Мих. Мушинський, кас.; Ів. Павловський, секр.

СЕНТРАЛ ФАЛС, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. ім. І. Франка, від. 93., відбудуться в неділю, 10. травня, в годині 10. рано, в галі 59 Сентрал ул. Обовязком всіх членів прийти на означений час. На цих зборах члени отримають чеки на дівіденду. — І. Клеменчук, предс.; М. Прус, кас.; П. Бенковський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375., відбудуться в неділю, 10. травня, в годені 1:30 пополудні, в Гали Амер.-Укр. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо всіх членів, місцевих і позамісцевих, прийти на ці збори й вирівнати свої вкладки. Хто з членів не заплатить вкладок, буде суспендований. На зборах будуть роздані члена дівіденди. — За уряд: Н. Волошанський, предс.; Н. Паращак, кас.; В. Бідей, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Подаємо до відома членам Тов. „Єдність", від. 163., що місячні збори відбудуться в неділю, 10. травня, в 1. годині пополудні, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. На цих зборах члени одержуть дівіденди із У. Н. Союзу. — За уряд: Михайло Наранич, секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268., відбудуться в суботу, 9. травня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 2171 Вакелінг ул. Просимо, щоб кожний член і членица були приявні на зборах. Будуть роздані чеки від У. Н. Союзу на дівіденду. Хто бажав би стати членом У. Н. Союзу, або вписати свої діти, хай зголоситься на збори. — Уряд: М. Андріїв, предс.; Г. Михаяюк, кас.; П. Омелян, секр.

ЛИНДЕН, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 306., відбудуться в суботу, 9. травня 1942, в годині 7:30 вечером, в салі Берези, 1314 Розел Ст. Просимо всіх членів і členиць прийти на ці збори і забрати свої чеки від У. Н. Союзу на дивіденду та полагодити всі нові справи. — Стефан Береза, предс.; Микола Зворун, кас.; Андрій Андрійців, секр., 19 E. Price St., Linden, N.J.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Квартальні збори 204. відділу відбудуться дня 9-го травня ц. р., год. 8:15 ввечір, у салі української православної громади, 334 Іст 14. вулиця. Програму зборів висилаємо всім членам осібно почтою й просимо всіх застосуватися до всіх завваг, які є подані в тій програмі, бо в противному разі ми будемо змушені поступити так, як статут У. Н. Союзу наказує, а це суспендувати тих членів, котрі не виконують своїх обовязків. На зборах будуть роздані членам чеки на дивіденду. Вкладки від членів будемо відбирали того дня в тій самій салі від 7-мої год. ввечір. — Е. Ляхович, предс.; М. Близнак, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Збори Бр. св. Василія, від. 339., відбудуться в суботу, 9. травня 1942, в годині 7-мій ввечір, в Народнім Домі, 3322 N. Lawrence St. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. На цих зборах члени отримають чеке на дивіденди. Просимо теж усіх членів, котрі мають закуплені державні бонди, щоб принесли зі собою на збори, бо уряд братства хоче знати, на яку суму члени Бр. св. Василія мають закуплених державних бондів. — За уряд: Іван Сорока, предс.; Марко Кунichка, кас.; Андрій Хромяк, секр.

ТАРЗАН, ч. 559. Просто в темне море.

Ранений Ґуйон підорвав ще більше свою силу тим, що кинув списою в напрямку Вилйена.

Тепер, коли він безсилий впав на землю, дикі грабіжники кинулись до нього, піднели вгору та шпурнули ним у море.

Зеля співчуваючими очима слідкувала за ним, аж доки в темній ночи не загинув по нім всякий слід.

А Вилйено, думаючи використати хвилину задумання Зелі, пустив в її напрямку петлю та хотів її тим зловити.